

Monikkolapsi menee päivähoidon

Lapsen päivähoidon aloitus on jännittävä tilanne niin lapselle kuin vanhemmille. Jos lapsesi ovat kaksoset tai kolmoset, päivähoidon aloitukseen liittyy hieman ylimääräistä pohdintaa. Monikkous herättää kysymyksen, olisiko lasten parempi olla samassa vai eri ryhmässä. Jos lapset ovat samannäköisiä, on syytä varmistaa, että henkilökunta ja muut lapset varmasti tunnistavat lapset erilleen alusta asti.

Yleensä vanhemmat toivovat monikkolapsensa menevän saman hoitopaikan samaan ryhmään, koska sisarusten läsnäolo usein tukee ja helpottaa siirtymää hoitoon. Sama ryhmä helpottaa myös perheen arjen sujumista. Samaan ryhmään sijoittaminen suo monikkolapsille turvallisuuden tunteen, mikä puoltaa sijoittamista samaan ryhmään, vaikka myöhemmin päädyttäisiinkin eriyttämiseen ryhmän sisällä tai eri ryhmiin.

Joskus hoitopaikassa on otettu tavaksi sijoittaa kaksoset ja kolmoset aina eri ryhmiin. Tällaiselle aina samana toistuvalla tavalla ei kuitenkaan ole tutkimuksellista tukea, vaan ratkaisu on tehtävä erikseen jokaisen perheen kohdalla. Valinta lasten sijoittumisesta samaan tai eri ryhmiin tulisi tehdä kustakin lapsesta johtuvin perustein eikä pelkän monikkouden perusteella.

Monikkosisaruksen läsnäolo voi joskus tuottaa myös ahdistusta ja kilpailua sisarusten kesken. On tilanteita, kuten lapsen kehityksen viivästymät, jolloin voi olla parempi, että lapset ovat eri ryhmissä. Joskus lasten ylenmääräinen keskinäinen kilpailu saa henkilöstön tai vanhemmat pohtimaan lasten sijoittamista eri ryhmiin. Onko silloin mahdollista harkita lapsia eri ryhmiin? Tuolloinkin lasten voi olla hyvä päästä välillä leikkimään yhdessä päivän aikana. Nämä asiat ovat hyvinkin yksilöllisiä, ja ratkaisua mietitään yhdessä ajatellen lapsen parasta.

Laki ei määrittele sitä, miten monikkolapset sijoitetaan päivähoidon tai kouluun. Jos hoidon tarjoajan ja vanhempien näkemykset ovat aluksi ristiriidassa keskenään, olisi tärkeää, että päätösprosessin lopussa löytyisi yksimielisyys. Lapsille on eduksi, että he näkevät vanhempien ja ammattikasvattajien yksimielisyyden itseään koskevissa asioissa. Tavoitteena on tiiviin kasvatuskumppanuuden muotoutuminen päiväkodin ja perheen kesken.

Vanhempien tulee kertoa päiväkodin henkilökunnalle heti ensimmäisenä päivänä asioita, jotka helpottavat lasten tunnistamista. On hyvä muistaa, että ei kannata ottaa esille sellaista asiaa, minkä lapsi voi kokea kielteiseksi, kuten lihavuuden tai hoikkuuden. Monikkolapsen tunnistaminen voi joskus olla hankalaa, mutta se on yksilöllisen hoidon edellytys. Lapset voivat olla liian pieniä kertomaan eroista, tai he voivat ajatella vielä olevansa hyvinkin samanlaisia. Mahdollisesti apua voi olla myös lasten erivärisillä vaatteilla sekä erimallisilla kampauksilla. Yhtä tärkeää on etsiä eroja erilaisista persoonallisuuden piirteistä tai lasten olemuksesta. Lapsi saa kokemuksen, että hänet pyritään tunnistamaan omana itsenään, sekä ulkonäön että persoonallisuuden piirteiden perusteella. Mikäli tunnistamisessa on ongelmia, hoitajan ja vanhempien tulee varmistaa, että yhdessä keksitään keinot tunnistamisen varmistamiseksi.

Vanhemmat ja henkilökunta myös sopivat, eriytetäänkö lapsia toiminnassa eri toimintaympäristöihin. Eriyttäminen tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kaksosista puhuttaessa toinen on vaikkapa jumppatuokiolla ja toinen maalaamassa. Hoitosuhteen alussa on kuitenkin hyvä antaa monikkolasten toimia yhdessä, jotta nähdään, millainen heidän keskinäinen suhteensa on ja miten he toimivat ryhmässä ja keskenään.

Päivähoidossa monikkolapset tarvitsevat myös omaa aikaa, jolloin eriyttäminen on hyvä keino. Eriyttäminen on myös yksi keino tukea monikkolapsen yksilöllisyyttä ja lapsen omien kaverisuhteiden syntymistä. Vanhemmat ja henkilökunta keskustelevat eriyttämisestä ennen kuin päätöksiä tehdään. Tässä kohtaa vanhemmilla voi nousta esille voimakkaita tunteita, kuten pelkoa lasten eriarvoisesta kohtelusta. Asia on pohdittava kunkin lapsen kannalta ja hänen tarpeidensa mukaisesti. Jos päivähoiton työntekijä ehdottaa eriyttämistä, sitä kannattaa toteuttaa.

Eriyttäminen on mahdollista esimerkiksi ruokailutilanteissa, joissa voidaan edetä asteittain monikkolasten erillisempään ruokailuun. Tuokioiden ja tapahtumien aikana monikkolapset voidaan eriyttää eri pienryhmiin tai toimintahetkissä pyritään siihen, että lapset eivät istu vierekkäin.

Monikkolapsille päivähoitossa on tärkeää myös omilla nimillä puhuttelemisen, lapsen yksilöllisistä asioista kiinnostuminen sekä monikkouden näkeminen tavallisena asiana. Hoitokaverille monikkous voi olla hämmentävää ja kiinnostavaa. Joskus hoitokaverille voi olla epäselvää, että samannäköiseltä näyttävät lapset ovat oikeasti omia persooniaan. Vanhempana kannattaa olla rohkea ja kertoa henkilökunnalle, mitkä asiat yksilöllisessä kasvatuksessa ovat juuri sinulle tärkeitä.

Alkuperäisen tekstin kirjoittaja on lastentarhanopettaja Sari Ylitolva. Tekstin lyhensi ja muokkasi Ulla Kumpula. Teksti on aiemmin ilmestynyt laajemmassa muodossa kirjasessa "Yhdessä ja erikseen. Näin tuen alle kouluikäisen kaksos- ja kolmoslapsen kasvua. Toim. Ulla Kumpula. Suomen Monikkoperheet ry. 2010".